

Instructies Socialisatie Dierenarts

Algemeen

De instructies hieronder geven algemene adviezen en beschrijven hoe je de verschillende oefeningen stap voor stap kunt aanleren. Als het niet lukt vraag dan advies bij de dierenarts of hondenschool. Voor filmpjes over het aanleren van sommige handelingen kun je kijken op: <https://www.diergeneeskunde.nl/klinieken/gedragkliniek>. Op de andere twee tabbladen vind je de afvinklijsten (week 8-12 en 3-6 maanden) waarop je kunt bijhouden welke elementen je geoefend heeft met de pup.

Hoe snel je kunt opbouwen hangt af van de individuele pup, pas als een stapje een aantal dagen goed gaat, kan je verder gaan met een vervolgstap. Beloon de pup tijdens de oefening voor goed gedrag en stop met oefenen zodra een handeling goed gaat. Straf de pup niet voor ongewenst gedrag, maar los dit op een positieve manier op. Bijvoorbeeld door ander gewenst gedrag te vragen dat de pup wel goed kan laten zien en beloon hem daar voor. In het begin beloon je voor elk stapje in de goede richting, daarna ga je steeds meer gedrag vragen voor die beloning en beloon je nog maar eens in de zoveel tijd (je bouwt dus de beloning langzaam af).

Oefen liever meerdere malen per dag kort dan 1 keer lang, oefen in ieder geval niet langer dan 10 min. Oefen altijd op een rustig moment in een rustige omgeving, zeker in het begin. Stop voordat de pup het niet meer leuk vindt. Let daarom op een lage houding en spanningsgerelateerd gedrag zoals hijgen, tongelen, beklikken, borstelen, pootje heffen, uitschudden, niesen, piepen/janken).

Training Verzorging

1. Aanraken: Het is belangrijk dat de hond gewend is om overal aangeraakt te worden ter voorbereiding op het dierenartsbezoek. Voer deze oefening eerst zelf uit en als dit goed gaat kun je ook onbekenden naast de hond laten staan terwijl je hem zelf aanraakt en uiteindelijk de onbekende de hond laten aanraken. Laat de hond op de grond staan en aai hem over zijn rug en als dit goed gaat ook over de buik. De vervolgstap is om ook de poten langs te gaan met de hand. Beloon met een voertje als de hond dit gewoon toe laat. Doe dit altijd in dezelfde volgorde zodat het voorspelbaar voor de hond wordt en koppel er een commando aan zodat de hond weet wat hij kan verwachten.

2. Borstelen: Het is belangrijk dat de hond gewend is aan vachtverzorging en zich laat borstelen. Borstel de hond zacht over de rug en daarna op de borst, pas als dit goed gaat ga je de gevoeligere delen zoals bij de oren, poten, de broek en de buik borstelen (hier zitten doorgaans ook meer klitten en is dus onprettiger voor de hond). Borstel de hond eerst kort en bouw de tijd en het aantal plekken waar je hem kunt borstelen langzaam steeds verder uit. Gebruik een zachte rubberen borstel bij kortharige honden en bij langharige honden een borstel met wat langere, flexibele tanden. Gebruik bij voorkeur geen borstel die de haren af snijdt omdat deze bij veelvuldig gebruik de haren kan beschadigen. Borstel de hond met de ene hand en houdt met de andere hand de halsband vast. Geef de hond steeds een beloningsbrokje als hij even rustig is blijven staan. Op die manier voorkom je dat de hond weg loopt en geef je de gebeurtenis een positieve associatie.

3. Afdrogen: Het is belangrijk dat de hond gewend is aan afdrogen, zodat dit gemakkelijk en zonder problemen verloopt. Gebruik een normale handdoek en droog de hond voorzichtig af. Hanteer hierbij een vast volgorde, dus eerst rug en buik, daarna borst en voorpoten en uiteindelijk de broek en achterpoten. Benoem wat je gaat doen door te zeggen welk lichaamsdeel je gaat afdrogen door b.v. "POOT" te zeggen. Op die manier wordt het afdrogen voorspelbaar voor de hond. Voorkom dat je de ogen van de hond afdekt door de handdoek zodat hij ten alle tijde kan zien wat er gebeurt. Bij goed gedrag beloon je de hond regelmatig.

4. Kop in hand: Dit commando kun je gebruiken in allerlei situaties, zoals bij de tandjes, oortjes en oogjes bekijken of injecties geven. Houd de hond een voertje voor zijn neus op neushoogte en beloon hem als hij rustig stil staat. Leer de hond dat hij zijn kop op je hand moet leggen door in het begin je hand onder de kin te leggen (met de andere hand met een voertje op neushoogte zodat hij die positie aan houdt) en hem dan te belonen. Koppel hier het commando "KIN" aan door dit te zeggen op het moment dat je de hand onder de kop van de hond legt. Als de hond het snapt dan gaat hij zelf zijn kin op jouw uitgestoken hand leggen als u het commando "KIN" geeft. Beloon in het begin direct als de hond even met zijn kin jouw hand raakt, daarna ga je de beloning steeds iets meer uitstellen zodat de hond leert zijn kop op jouw hand te houden gedurende een steeds langere tijd. Als de hond langere tijd zijn kop op jouw hand stil kan houden, dan ga je ook in de oortjes, tandjes en oogjes kijken.

5. Oortjes kijken: Door regelmatig in de oren te kijken bereid je de hond voor op controle van de oren door de dierenarts. Geef het commando "KIN" en pak dan met je andere hand een oortje en til deze even op, beloon de hond direct als hij zijn kop op je hand houdt. Koppel het commando "Oortjes" hieraan door dit te zeggen wanneer je de handeling uit voert. Later ga je dit commando geven voordat je de handeling uit voert, op die manier wordt voor de hond voorspelbaar wat hij kan verwachten. Als de hond een oor goed toe laat, dan ga je ook het tweede oor doen. In het begin beloon je voor beide oren en uiteindelijk ga je het aantal beloningen af bouwen en beloon je nog maar aan het eind van de handeling (dus als beide oren bekeken zijn). Uiteindelijk kun je ook oefenen met een tweede persoon (ter voorbereiding op het feit dat de dierenarts in de oren moet kunnen kijken). Je houdt als eigenaar de kop van de hond in de hand en beloont de hond terwijl de tweede persoon in de oren kijkt (eerst ook hier weer een oor en pas als dit goed gaat beide oren).

6. Tandjes kijken: Door regelmatig het gebit te controleren bereid je de hond voor op controle van de tanden door de dierenarts. Geef het commando "KIN" en gebruik de andere hand om twee vingers op de neusbrug te leggen en met de duim de zijkant van de lip op te duwen zodat je de zijkant van het gebit kunt zien. Koppel het commando "Tandjes" hieraan door dit te zeggen wanneer je de handeling uit voert. Later ga je dit commando geven voordat je de handeling uit voert, op die manier wordt voor de hond voorspelbaar wat hij kan verwachten. Als dit goed gaat, beloon de hond dan direct verbaal (met bijvoorbeeld "BRAAF") en pak daarna een voertje en geef hem daarna de beloning. Je kunt de hond niet direct voer geven op het moment dat je in de bek kijkt, maar met het woordje "BRAAF" geef je aan dat dit goed gedrag is en de voerbeloning er aan komt. Als de ene zijkant van de bek goed gaat trek dan ook de lipspleet wat naar achter door met een vinger de mondhoek naar achter te trekken zodat ook de kiezen zichtbaar worden. Als dit aan een kant goed gaat, dan ga je daarna ook de andere kant oefenen en uiteindelijk beide kanten na elkaar te bekijken. De laatste handeling is de voortanden bekijken door aan de voorkant de lippen wat op te duwen. Zorg er ook hierbij voor dat je niet de ogen van de hond afdekt met je handen. Uiteindelijk kun je deze oefening weer oefenen met een tweede persoon (ter voorbereiding op het feit dat de dierenarts in de bek moet kunnen kijken).

7. Oogjes kijken: Door regelmatig in de ogen te kijken bereid je de hond voor op controle van de ogen door de dierenarts. Geef het commando "KIN" gebruiken en gebruik de andere hand om de oogleden van een oog wat uit elkaar te houden. Zorg er voor dat je niet de ogen van de hond afdekt met je handen. Zorg er ook hierbij voor dat je niet de ogen van de hond afdekt met je handen. Uiteindelijk kun je deze oefening weer oefenen met een tweede persoon (ter

voorbereiding op het feit dat de dierenarts in de bek moet kunnen kijken).

8. Pootje geven: Door regelmatig de ootjes te bekijken bereid je de hond voor op controle van de poten door de dierenarts. Leer je hond het commando "POOT" aan, door steeds een poot voorzichtig op te pakken als je "POOT" zegt en beloon de hond direct hier na. Als de hond het commando goed snapt dan geeft hij de poot als je het commando geeft en kunt je hem direct daarna belonen. Stel daarna de beloning steeds langer uit en houd je de poot steeds iets langer vast, totdat de hond gedurende 10 seconden zijn poot in jouw hand kan geven. Als dit goed gaat, probeer dan ook met de andere hand de nagels en tenen aan te raken (eerst kort en daarna steeds langduriger). Als de voorpoten goed gaan, ga dan ook de achterpoten oefenen door de hond terwijl hij staat een achterpootje voorzichtig op te pakken (zeg ook dan weer "POOT" zodat het voorspelbaar wordt voor de hond) en beloon hier voor.

9. Nagels knippen: Door de hond te wennen aan nagels knippen, bereid je de hond voor op behandeling door de dierenarts wanneer b.v. een nagel is afgescheurd of wanneer de wolfsklauw te lang is geworden. Nagels knippen in het algemeen is alleen nodig wanneer de hond onvoldoende beweging krijgt of wanneer de nagels ongelijkmatig afslijten (bijvoorbeeld door een afwijkende stand van de poten). Als de hond goed pootje geeft, introduceer dan daarna ook de nagelknipper door deze te laten zien en iets lekkers te geven. Als de hond rustig hier op reageert ga je het commando "POOT" geven terwijl je in de andere hand het nagelknippertje vast houdt. Als dit goed gaat kun je de nagelknipper ook tegen de nagels aan houden. Blijft de hond rustig ga dan eerst een nagel knippen en bouw dit op totdat je rustig de hele poot kunt doen. Doe ook hierbij eerst weer de voorpoten en daarna de achterpoten. Gebruik voor het knippen een nagelknipper die speciaal voor honden bestemd is, honden hebben sterke ronde nagels en daar heb je dus een speciale knipper voor nodig (vraag eventueel advies bij je dierenarts hierover). Let er op dat je niet in het levende stuk van de nagel knipt.

10. Optillen: Door de hond te wennen aan optillen, bereid je de hond voor op het op de behandeltafel getild worden bij de dierenarts. Schuif een hand onder de borstkas en een arm onder de buik bij de achterpoten en til de hond rustig op tot borsthoogte. Houdt de hond rustig tegen je aan en bouw de tijd dat hij in je armen kan blijven langzaam uit. Start met 5 sec. en bouw dit per stapje van 5 seconden langzaam uit totdat de hond zich comfortabel voelt en 1 minuut in je armen kan blijven. Blijf daarbij tegen de hond praten op positieve toon. Beloon de hond met iets lekkers als hij zich op laat tillen en laat een prettige ervaring volgen na het optillen. Bijvoorbeeld door de hond op schoot te nemen (en te aaien als hij dit prettig vindt) of combineer het met oefening 13 en zet de hond op tafel en geef hem daar een paar beloningsbrokjes. Koppel er een commando aan zodat de hond weet wat hij kan verwachten, b.v. "TILLEN".

Training Dierenartsbezoek

11. Wachtruimte: Het is belangrijk dat jouw hond leert om rustig in de wachtkamer te blijven zitten of liggen naast de eigenaar en niet gestrest raakt in die ruimte. Dit kun je bereiken door de hond hier regelmatig positieve ervaringen op te laten doen. Doe dit in overleg met de dierenarts op een rustig moment wanneer er niet veel andere (zieke) dieren aanwezig zijn. Neem de hond mee de wachtruimte in en strooi wat voertjes op de grond zodat de hond er naar moet zoeken. Speel daarna even met de hond bijvoorbeeld met een flostouw of ander trekspel. Ga de tijd die de hond in de wachtkamer door kan brengen met 5 min. per stap langzaam uitbouwen. Houdt de hond langere tijd bezig door hersenwerkjes te geven met iets lekkers er in zoals bijvoorbeeld een snuffelmat. Als de hond langere tijd 5 -10 min. in de wachtkamer kan zijn zonder angstgedrag of veel spanningsgerelateerd gedrag te vertonen, ga dan ook commando's op een positieve manier oefenen zoals zit, af en blijf en beloon de hond voor goed gedrag.

12. Weegschaal: Het is belangrijk dat de hond op de weegschaal kan zitten, zodat het gewicht bepaald kan worden i.v.m. het berekenen van de juiste dosering medicatie of verdoving. Hou de

hond een voertje voor de neus en beweeg deze langzaam richting de weegschaal, zodanig dat de hond achter het voertje aan de weegschaal op loopt en beloon de hond. De volgende stap is de beloning wat langer uit te stellen zodat de hond wat langer op de weegschaal staat voordat hij beloond wordt. Als laatste is het handig om de hond aan te leren ook te gaan zitten. Als de hond het zit commando kent, maak hier dan gebruik van. Mocht de hond het zit commando nog niet kennen; beweeg dan het voertje van de snuit langzaam omhoog zodat zijn kop omhoog gaat en de hond automatisch gaat zitten.

13. Spreekkamer: Het is belangrijk dat de hond zich niet alleen in de wachtkamer op zijn gemak voelt, maar ook in de spreekkamer van de dierenarts waar de behandeling plaats gaat vinden. Laat de hond los van de lijn de spreekkamer ontdekken, uiteraard is de deur dan gesloten. Voer ook hier de tips uit zoals beschreven onder 11 (de wachtruimte). Laat de dierenarts kennis maken met de hond door de hond naar zich toe te roepen en iets lekkers aan te bieden. Probeer dit regelmatig te oefenen.

14. Behandeltafel: Voor veel honden is het op een verhoging staan spannend. Het is dus van belang om te oefenen dat de hond rustig kan blijven zitten of liggen op de behandeltafel, ter voorbereiding op behandeling door de dierenarts om stress te voorkomen. Laat de tafel zakken tot de grond en lok de hond met een voertje voor zijn neus de behandeltafel op. Geef daarbij een commando, bijvoorbeeld "HOOG" en geef de hond een aantal voertjes op tafel. Het is handig om de hond aan te leren ook te gaan zitten en liggen op de tafel. Als de hond het "ZIT" commando kent, maak hier dan gebruik van. Mocht de hond het "ZIT" commando nog niet kennen; beweeg dan het voertje van de snuit langzaam omhoog zodat zijn kop omhoog gaat en de hond automatisch gaat zitten. Als de hond ontspannen op de tafel kan zitten, kun je ook het liggen oefenen. Als de hond het "AF" commando kent, maak hier dan gebruik van. Als de hond dit commando nog niet kent; hou dan vanuit de zit positie een voertje voor zijn neus en beweeg deze langzaam naar beneden zodat de hond gaat liggen. Als dit allemaal goed gaat en de hond een zit of af positie langere tijd volhouden, houd de hond dan bij zijn halsband en laat de tafel langzaam omhoog komen. Eerst oefen je dit kort en geleidelijk aan laat je stap voor stap de tafel steeds hoger komen. Daarbij geef je de hond meerdere voertjes om hem te belonen voor rustig zitten terwijl de tafel beweegt.

Training Injecties

15. Huid opnemen: Het is van belang dat de hond niet in paniek raakt als hij gevaccineerd moet worden. Deze oefening is de eerste stap die de hond voorbereidt op een vaccinatie. Als de hond deze oefening thuis goed uitvoert met de eigenaar, dan kan het ook met een tweede onbekend persoon er bij of in de dierenartspraktijk geoefend worden. Laat de hond stil staan, indien de hond het commando "STA" of "KIN" kent kun je daar gebruik van maken. Als de hond dit commando niet kent; hou een voertje voor zijn neus op sta hoogte zodat hij blijft stil staan. Pak met de andere hand een stuk huid (plooi) vast bij de schouder/rug/nek regio van de hond en beloon de hond direct als hij dit toe staat. Rek de tijd dat je de huid vast kunt houden steeds langer uit totdat de hond dit gedurende 5 seconden kan volhouden. Koppel een commando aan het vel oppakken, b.v. "PRIK" en zeg dit consequent iedere keer als je zijn huid vast gaat pakken zodat de hond weet wat hij kan verwachten.

16. Aanraken met spuitje: Het is van belang dat de hond niet in paniek raakt als hij een spuitje ziet. Zodra het huid opnemen (zoals beschreven onder 14) goed gaat kun je ook een spuitje (zonder naald) gaan introduceren. Laat eerst het spuitje zien en geef de hond een snoepje zodat hij het spuitje met iets lekkers gaat associëren. Als dit goed gaat geef het commando "PRIK" en pak de huid op, houd dan ook even kort het spuitje bij de hond in de buurt. Als dit goed gaat hou je het spuitje steeds dichterbij totdat je deze tegen de huid aan kunt houden. Ook rek je de tijd die je het spuitje er tegenaan kunt houden stap voor stap steeds meer uit. Een spuitje zonder naald kun je krijgen bij de dierenartspraktijk.

17. Pootje aanraken met spuitje: Als de hond het commando "POOT" kent kun je daar gebruik van maken, kent de hond dit nog niet leer hem dit dan aan zoals beschreven onder 8 (Pootje geven). Als de hond de poot gedurende 10 seconden kan geven kun je ook hier het spuitje introduceren en eerst bij en daarna ook tegen de poot houden (vraag bij je dierenarts welke locatie dit is als er bloed afgenomen moet worden uit de poot).